

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПИСЬМОВОГО ОФОРМЛЕННЯ КОНСПЕКТУ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Текст конспекту заняття має бути викладений без помилок, поданий в одному примірнику на паперовому й електронному носіях. Вимоги до комп’ютерного набору: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14, інтервал – 1,5.

Алгоритм, за яким потрібно викласти текст конспекту навчального заняття:

1. Вказати назву гуртка, позашкільний навчальний заклад, назву розділу програми, тему заняття.
2. Прізвище, ім’я, по батькові автора заняття, посада, місце роботи, район чи місце (повністю).
3. Чітко структурувати хід заняття, зазначити й детально розписати всі його етапи.
4. Подати список використаної літератури, оформленний згідно сучасних вимог.

Наприклад:

- Пометун О.І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко/ за ред. О.І.Пометун. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.
- Радкевич В.О., Пащенко Г.М. Технологія вишивки : підручник / за ред. Н.Г.Ничкало. – К. : Вища школа, 1997. – 303с., іл.
- Семенов А.Ю. Резьба по дереву. – Мн. : Современное слово, 1998. – 256 с.

Сучасні вимоги до структурних елементів заняття:

Тема – визначається відповідно до змісту навчальної програми. Педагогам варто звернути увагу на те, що головна навчальна мета заняття визначає його тип і відповідно структуру, а не навпаки.

Мета – навчальна мета має бути сформульованою для вихованців (як суб’єкта навчального процесу), і може бути їм повідомлена. Усвідомлення мети заняття дає змогу аналізувати діяльність вихованців та педагога, прогнозувати результат, який планується отримати. Для вихованців її доцільно представити у вигляді визначених на занятті завдань. Чітко сформульовані завдання краще записати на дощці (показати на слайді, плакаті), щоб вихованці мали перед очима перелік того, чого мають навчитися і що виконати. Такі записи стануть у нагоді під час підбиття підсумків практичної роботи.

Виховну і розвиваючу мету педагог формулює для себе, відповідно, ця частина мети вихованцям не повідомляється. Питання дотримання стереотипного принципу «триединої мети» як в методиці, так і в дидактиці є спірним, а тому однозначної відповіді на вказане питання сьогодні немає. Головне те, що мета заняття має бути реальною, конкретною, спрямованою на

ту ділянку процесу, в структурі якого буде розгорнатись спільна діяльність чи взаємодія вихованця та педагога. Наприклад, якщо педагог запланував розвиток уваги вихованців, то він має дати відповіді на такі запитання: у якій частині заняття і якими способами він буде розвивати увагу вихованців? Далі, оскільки процес розвитку вихованців не обмежується лише одним заняттям, то мета (навчальна, розвивальна, виховна) теж може поширюватися на кілька занять. Тому, формулюючи навчальну мету, рекомендується уникати дієслів навчити, засвоїти, ознайомити, показати, продемонструвати. Уживаючи такі слова, педагог або бере на себе надто серйозні «зобов'язання» (навчити...), або зовсім ніякі (ознайомити, показати, розповісти...). Натомість формулювання мають звучати так: забезпечити засвоєння технологій...(наприклад, вишивання подвійним хрестиком) або – формувати (формування) поняття про об'єкти технологічної діяльності тощо.

Актуалізація опорних знань – на цьому етапі педагог активізує роботу вихованців, з'ясовуючи наявні у них знання, отримані на уроках різних дисциплін чи життєвого досвіду. Суттєвою ознакою цього етапу є активне висловлювання дітей, а педагог слухає, робить акценти на тих відповідях, які наближають дітей до теми і завдань заняття.

Завдання визначають на основі навчальної мети і їх обов'язково повідомляють вихованцям на початку заняття. Завдання мають бути короткими і зрозумілими для кожного вихованця. Під час повідомлення завдань педагог повинен забезпечити зворотній зв'язок з групою (чи всі зрозуміли сказане). У підсумках заняття педагог звертає увагу на виконання завдань.

Мотивація навчальної діяльності вихованців дає можливість переконати їх у необхідності виконання даної роботи, засвоєнні відповідних знань, умінь тощо. Щоб у вихованців не виникало пасивності під час проведення заняття, потрібно їх націлювати на певний вид діяльності. На цьому етапі доцільно застосовувати методи для створення проблемних ситуацій, щоб викликати у дітей здивування, інтерес до теми заняття тощо.

Рефлексія – це усвідомлення вихованцями результатів власної діяльності на занятті. Тому вона є значимою частиною заняття науково-технічного напряму. Вказаний етап можна провести за такою схемою: педагог пропонує порівняти заплановані завдання з одержаними результатами, встановити зв'язок між тим, що вже відомо для виготовлення об'єкту проектування, і тим, що необхідно ще зробити чи яких знань, умінь набути.

Результати правильно проведеної рефлексії виявляються у тому, що діти можуть самостійно дійти думки про необхідність заміни конструкційного матеріалу, з якого виготовлена деталь об'єкту проектування, чи внести окремі конструктивні елементи.

Схема гурткового заняття

Тема заняття.

Мета заняття.

Завдання заняття.

Методи (словесні, наочні, практичні).

Тип заняття (засвоєння нових знань, умінь, навичок; формування практичних умінь, навичок; узагальнення; комбінований).

Форма заняття (індивідуальне, групове, фронтальне).

Обладнання (таблиці, плакати, схеми, моделі, презентації, дидактичний матеріал, діаграми, література тощо).

Хід заняття

(залежить від типу заняття)

I. Організаційна частина (перевірка підготовленості робочих місць).

1. Повідомлення теми, мети, завдань заняття.

Актуалізація опорних знань гуртківців (чуттєвого досвіду, опорних умінь тощо).

1. Мотивація навчальної діяльності гуртківців (формування позитивного ставлення до навчальної діяльності на занятті).

II. Основна частина

1. Підготовча робота

2. Аналіз завдань практичної роботи.

3. Забезпечення вихованців необхідними матеріалами та інструментами.

4. 1.3. Дотримання правил безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічних вимог під час виконання практичної роботи.

5. Практична робота. Вимоги до практичної роботи.

6. 2.1. Самостійне виконання гуртківцями завдань практичної роботи за інструкційними картками або самостійна творча робота.

7. 2.2. Здійснення педагогом поточного інструктажу (індивідуального, групового).

8. Підсумки практичної роботи.

9. 3.1. Демонстрація творчих робіт гуртківців.

10.3.2. Аналіз недоліків та визначення шляхів їх усунення.

11.3.3. Організація виставки кращих творчих робіт.

III. Рефлексія.

1. Що нового дізнались на занятті?

2. Чого навчились? Яку роботу виконали?

3. Які завдання були визначені на занятті?

4. Чому отримали саме такий результат на практичній роботі?

5. Що потрібно зробити для того, щоб мати кращі результати роботи?

6. Де можна використати набуті знання та вміння?

IV. Підсумок заняття .

V. Список використаної літератури.

Варіанти конструювання мети

1. Навчальна мета:

- Формувати (формування) поняття про... (наприклад, об'єкти технологічної діяльності)

- Забезпечити засвоєння технології... (наприклад, виконання шва «у підгин»)
- Формувати вміння узагальнювати (систематизувати) знання про... (наприклад, конструкційні матеріали)
- Відпрацьовувати навички...(наприклад, роботи на швейній машині з електроприводом)
- Закріплювати... (відомі способи дій)
- Навчати переносити знання та вміння в нову ситуацію...
- Формувати вміння самостійно оцінювати результати роботи...

2. Розвиваюча мета:

- Розвиток розумових операцій – аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати, класифікувати і т.д.
- Розвиток видів мислення (наочно-дійового, наочно-образного, наочно-логічного), уяви (репродуктивної, творчої).
- Розвиток якостей розуму (критичності, глибини, широти, швидкості, творчості).
- Розвиток сенсорних навичок (визначати ознаки та властивості матеріалів за їх запахом, кольором, на дотик, орієнтуватися в просторі та часі).
- Розвиток моторних навичок (точність рухів, їх швидкість, сила, координація і т.д.).
- Розвиток вмінь навчальної праці (спостерігати, запам'ятовувати, планувати, здійснювати самоконтроль, працювати в потрібному темпі та ін.)
- Розвиток емоційної та вольової сфери (самостійність, уміння володіти собою, впевненість у власних силах, здатність переборювати труднощі).

3. Виховна мета:

- Виховання патріотизму (інтерес до теперішнього та майбутнього своєї країни, рідного краю, почуття гордості за свою Батьківщину, за її трударів, готовність до її захисту).
- Виховання мотивів навчання (пізнавальні потреби, інтерес та активність, відношення до освіти як до важливого та необхідного як для особистості так і для суспільства).
- Виховання мотивів праці (необхідність в ній, намагання принести користь людям, бажання оволодіти якою-небудь професією).
- Виховання гуманності (уважного, турботливого ставлення до людей, співчуття, уваги до старших, милосердя).
- Виховання колективізму (вимогливості до себе та людей, відповідальності перед колективом, звички рахуватися з думкою оточуючих).
- Виховання дисциплінованості (виконання правил моральних норм, встановлених вимог до поведінки та праці), відповідальності.
- Формування ціннісного ставлення до праці.